

ارزیابی سطح آگاهی دانش آموزان از مهارت‌های شهروند حرفه‌ای و مقایسه آن بر اساس جنسیت

اعظم مصباحیان

کارشناس ارشد مدیریت آموزشی mesbahianazam@gmail.com

چکیده

این تحقیق با هدف ارزیابی سطح آگاهی دانش‌آموزان از مهارت‌های شهروند حرفه‌ای و مقایسه آن بر اساس جنسیت انجام شده است. روش تحقیق از نظر شیوه گردآوری اطلاعات توصیفی از نوع پیمایشی و از نظر هدف کاربردی بوده است. جامعه آماری تحقیق را کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع ابتدایی شهرستان سمنان ۵۴۶۹ نفر (۳۴۷۱ نفر دختر و ۱۹۹۸ نفر پسر) تشکیل داده‌اند. حجم نمونه از طریق جدول «مورگان» ۳۵۷ نفر (۲۲۶ نفر دختر و ۱۳۱ نفر پسر) برآورد شده است. برای نمونه‌گیری از روش طبقه‌ای استفاده شده است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته ۳۷ عبارتی در مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت و ضریب آلفای ۰/۸۳ بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های کولموگروف اسمیرنوف (K-S)، t تک گروهی، t مستقل به واسطه نرم‌افزار آماری SPSS-22 استفاده شده است. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که ۱- سطح آگاهی دانش‌آموزان مورد مطالعه از مهارت‌های شهروند حرفه‌ای (شناخت مدنی، توانایی مدنی و نگرش مدنی) در سطح ضعیفی قرار دارد. ۲- تفاوتی بین سطح آگاهی دانش‌آموزان دختر و پسر از نظر مهارت‌های شهروند حرفه‌ای وجود ندارد

واژه‌های کلیدی

شهروندی، شهروند حرفه‌ای، شناخت مدنی، توانایی مدنی، نگرش مدنی.

مقدمه

شهروندی یکی از مهمترین و کاربردی‌ترین تئوری‌های عصر حاضر است. محققانی که در مورد شهروندی، الگو و ارزش‌های مربوط به آن مطالعه کرده‌اند منشا ایده شهروندی را در یونان و روم باستان جستجو کرده‌اند و معتقدند مفهوم شهروندی ابتدا در یونان و در یک زمان متولد شده است. اساساً، هنگامی که سخن از شهروند به میان می‌آید مقصود مجموعه‌ای از حقوق خصوصی و عمومی است که بر روابط اجتماعی حاکم است. شهروندی به عنوان یک پایگاه و نقش اجتماعی مدرن و

فراگیر، مجموعه‌ای به هم پیوسته از حقوق و وظایف برابر همگانی، ناظر بر احساس تعلق اجتماعی به جامعه و موثر در مشارکت همگانی، به همراه برخورداری عادلانه و منصفانه تمام اعضای جامعه از مزایا، منابع و امتیازهای فارغ از تعلقات نژادی، قومی، طبقاتی، فرهنگی و مذهبی است [۱]. فالکس^۱ (۲۰۰۰) شهروندی را یک هویت پویا و ایده‌ای می‌داند که همواره مجموعه‌ای خاص از روابط و انواعی از شیوه اداره را که در هر جامعه مفروضی یافت می‌شود، منعکس می‌نماید [۲].

یونگ^۲ استدلال می‌کند که «شهروندی» مجموعه‌ای از ارتباطات عمده بین مردمی است که می‌خواهند از حالت «طبیعت» یعنی حالتی از زندگی به صورت منزوی، فقیرانه، بدور از پاکیزگی و به صورت حیوانی جریان دارد، اجتناب ورزند. از این‌رو، شهروندی نوعی قرارداد اجتماعی است که هدف اصلی آن ارتقای رفاه و امنیت در سطح جامعه است و ضرورتاً به این امر می‌پردازد که افراد یک جامعه چگونه رفتار کنند تا به این هدف برسند [۳ و ۴].

مطالعات محققان درباره آموزش و تربیت حرفه‌ای شهروندان در آموزش و پرورش کشورهایی همچون هلند نشان داده است که در این کشورها، معلمان مهمترین و ضروری‌ترین ارزش‌ها را شناسایی و انتخاب نموده و با آموزش‌های خود، دانش‌آموزان را در کسب مهارت‌هایی همچون توانایی تجزیه و تحلیل مسائل روز، گفتگو با یکدیگر و انعکاس این ارزش‌ها در رفتار و عملشان تشویق و کمک می‌نمایند [۵].

اهداف آموزش شهروند مسئول و فعال را در سه بعد عنوان نموده‌اند. این ابعاد عبارتند از:

۱- آموزش مسئولیت‌پذیری اجتماعی و اخلاقی:

این وجه از آموزش شهروندی را باید دربرگیرنده آموزش دانش، مهارت‌ها و ارزش‌هایی دانست که با ماهیت و شیوه‌های اداره یک نظام مردم‌سالاری مشارکتی همخوانی و ارتباط دارد. برنامه‌های آموزش شهروندی می‌باید، هم‌اصولی خود را بر درگیر کردن افراد در فعالیت‌های مربوط به حوزه زندگی خود

Faulks

² Young